

ΔΗΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑ: ΜΙΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Αξιοποιώντας τους πόρους των Διαρθρωτικών Ταμείων και τα νέα Χρηματοδοτικά Εργαλεία

Αθήνα 1 Απριλίου 2013

Θεοδώρα Ζαχαριά

Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Περιφέρειας Αττικής

Αναπληρώτρια Προϊσταμένη
Υπεύθυνη Χρηματοδοτικού Εργαλείου JESSICA Περιφέρειας Αττικής

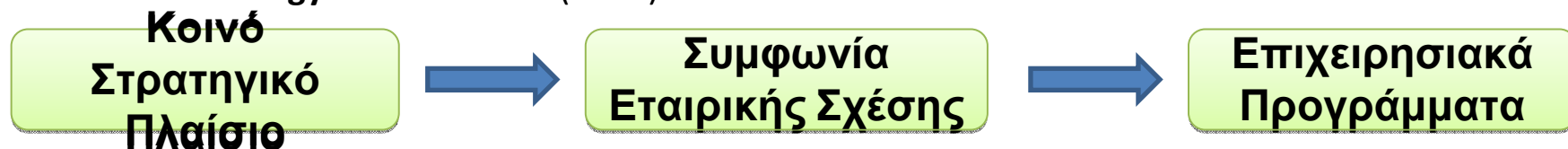

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ - ΕΥΡΩΠΗ 2020

Ευρώπη 2020 : έξυπνη ανάπτυξη (με επενδύσεις στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία), **βιώσιμη ανάπτυξη** (μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και σε μια πιο ανταγωνιστική βιομηχανία), **ανάπτυξη για όλους** (με δημιουργία θέσεων εργασίας και μείωση της φτώχειας)

Πόλεις και Πολιτικές :

- Δράσεις βιώσιμης αστικής ανάπτυξης μέσω **Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (Integrated Territorial Investments) - Δημιουργία δικτύου πόλεων**
- Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για "**Καινοτόμες δράσεις στο πλαίσιο της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης**" με max χρηματοδότηση 0,2% του ΕΤΠΑ
- **Σύμφωνο των Δημάρχων – Χάρτης της Λειψίας** για τις βιώσιμες Ευρωπαϊκές Πόλεις
- Προώθηση της χρήσης των **Νέων Χρηματοδοτικών Εργαλείων τύπου JESSICA** (αύξηση ποσοστού κοινοτικής χρηματοδότησης κατά 10% και σε μερικές περιπτώσεις ως 100%)
- Ευρωπαϊκά Βραβεία **Sustainable Energy Europe (SEE) Award** (2006) και **ManagEnergy Local Energy Action Award** (2007)

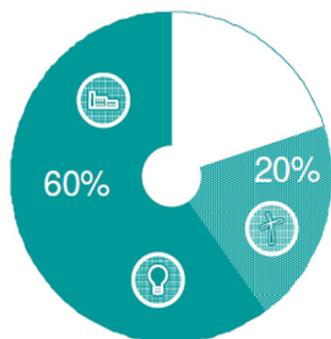

Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ)

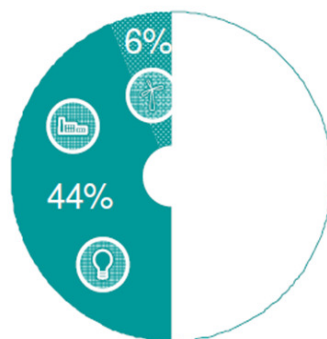
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ - ΕΥΡΩΠΗ 2020

11 Θεματικοί Στόχοι – Προτεραιότητα σε ΕΕ και ΑΠΕ

1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
2. Ενίσχυση της πρόσβασης, και χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας
3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ), και της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών (για το Ταμείο Αλιείας)
4. **Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς**
5. Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου
6. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών
8. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων
9. **Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας**
10. Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση
11. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης

Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες & περιφέρειες μετάβασης

Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες

Ενεργειακή Απόδοση και Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Έρευνα και Καινοτομία

Ανταγωνιστικότητα ΜΜΕ

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ - ΕΥΡΩΠΗ 2020

Πολιτικές και Κανονισμοί

Στόχος 20-20-20

-20% μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου
+20% αύξηση της ενεργ. αποδοτικότητας
+20% αύξηση της παραγωγής από ΑΠΕ

Χάρτης Πορείας για τη Μετάβαση
σε μία Ανταγωνιστική Οικονομία
Χαμηλών Εκπομπών CO2 το 2050

Αποτελεσματική Αξιοποίηση Πόρων - Προώθηση των ΑΠΕ - Εξοικονόμηση Ενέργειας
σε Ολοκληρη την Αλυσίδα Ενέργειας

- Κτηριακών Εγκαταστάσεων : Οικιακής - Εμπορικής - Βιομηχανικής Χρήσης, Πρωτογενούς Παραγωγής Ενέργειας, Δημόσιοι Οργανισμοί
- Βιώσιμων Μεταφορών : Μέσα Σταθερής Τροχιάς, Ναυσιπλοΐα, Οδικά Δίκτυα (Εθνικά και Διευρωπαϊκά), Αερομεταφορές
- Διαχείρισης Απορριμάτων : Διάθεση – Επεξεργασία – Αποκομιδή Στερεών και Υγρών Αποβλήτων
- Προϊόντα και Διεργασίες : Βιομηχανία, Συσκευές, Παραγωγή – Μεταφορά – Διανομή Ενέργειας (Αναβάθμιση του Ενεργειακού Δικτύου => Smart Grid)

Προϋποθέσεις : Ανάπτυξη Αγοράς Ενεργειακών Υπηρεσιών (ESCO και EPC),
Παροχή Επενδυτικών Κινήτρων,
Άρση περιορισμών και εμποδίων από Κανονιστικό Πλαίσιο (Εθνικό και Κοινοτικό)

Οδηγία 2012/27/ΕΕ για την **Ενεργειακή Απόδοση**

Η Οδηγία περιλαμβάνει μέτρα για *Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Αποδοτικότητας (Τηλεθέρμανση, Τηλεψύξη), Ευφυείς Μετρητές, Εθνικό Ταμείο Ενεργειακής Απόδοσης, Ενεργειακοί Έλεγχοι σε Μεγάλες Επιχειρήσεις, Αγορά Ενεργειακών Υπηρεσιών (Χρηματοδοτικές Διευκολύνσεις, ESCOs, Πιστοποίηση Δεξιοτήτων, Εθνικά «Λευκά Πιστοποιητικά»*

Η καταργούμενη πλέον Οδηγία 2004/8/ΕΕ έχει πλήρως ενσωματωθεί στην Εθνική Νομοθεσία (Ν. 3734/2009)

Ενεργειακή απόδοση και χρήση αποδοτικών επενδύσεων στην Ενέργεια για την **κατασκευή και ανακαίνιση κτιρίων**

Η Οδηγία 2010/31/ΕΕ έχει μερικώς ενσωματωθεί στην Εθνική Νομοθεσία (Ν. 3851/2010 & Ν.3661/2008).

Πλήρης ενσωμάτωση εκτιμάται εντός 2013 – Η Οδηγία 2006/32/ΕΕ έχει πλήρως ενσωματωθεί στο Ν. 3855/2010

Δράσεις για την **προώθηση της παραγωγής και της διανομής ανανεώσιμης πηγών ενέργειας**

Η Οδηγία 2009/98/ΕΚ έχει μερικώς ενσωματωθεί στην Εθνική Νομοθεσία (Ν.3851/2010). Πλήρης ενσωμάτωση εκτιμάται εντός προθεσμίας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΉ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2007-2013 ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗ 2020

Διαθέσιμοι Πόροι για ΕΕ και ΑΠΕ

4η Προγραμματική Περίοδος (2007-2013)

- Πολιτική Συνοχής : 4,6 Δις € για ΕΕ (μέχρι 8 Δις € αν όλα τα ΚΜ ανακατανύμουν το 4% για δράσεις ΕΕ στον οικιακό τομέα μέσω ΕΤΠΑ)
- Πρόγραμμα Intelligent Energy Europe (2007-2013): 735 εκ € για 'soft' δράσεις ΕΕ/ΑΠΕ
- ELENA Facility: 97 εκ. € για τεχνική βοήθεια με στόχο την κινητοποίηση επενδύσεων
- European Energy Efficiency Fund (EEE-F): 265 εκ € για επενδύσεις ώριμων ανταποδοτικών έργων ΕΕ/ΑΠΕ και 20 εκ € για τεχνική βοήθεια
- Χρηματοδοτικά Εργαλεία : 1.3% του συνολικού Π/Υ της ΕΕ με συντελεστή πολλαπλασιαστικού οφέλους 30% (περίπου 500 εκ € / έτος σε Επίπεδο ΕΕ). Ειδικότερα JESSICA : 29 ΤΑΑ για 771 εκ €

Ευρώπη 2020 - 5η Προγραμματική Περίοδος (2014-2020)

- Πολιτική Συνοχής : 17 Δις € για ΕΕ και ΑΠΕ (διπλάσια κατανομή από 2007-2013)
- Horizon 2020: 6.5 Δις € για δράσεις Ε&Α και Καινοτομίας για «Ασφαλή, καθαρή και αποδοτική ενέργεια» και για δράσεις χρηματοδοτούμενες σήμερα από το Intelligent Energy Europe

Ταμεία Χαρτοφυλακίου JESSICA - Ελλάδα και Ευρώπη

Συνεισφορές Επιχειρησιακών Προγραμμάτων / Επιλεγέντα Ταμεία Αστικής Ανάπτυξης

Χώρα	Αριθμός ΤΑΑ	Ποσό υπό διαχείριση (εκατ. EUR)
Ηνωμένο Βασίλειο	6	193
Ιταλία	2	143
Ισπανία	2	80.3
Πολωνία	6	217.5
Λιθουανία	4	33
Πορτογαλία	3	125
Ελλάδα	5	258
Βουλγαρία	1	19
Σύνολο	29	771

Eurobank EFG

INVESTMENT BANK OF GREECE

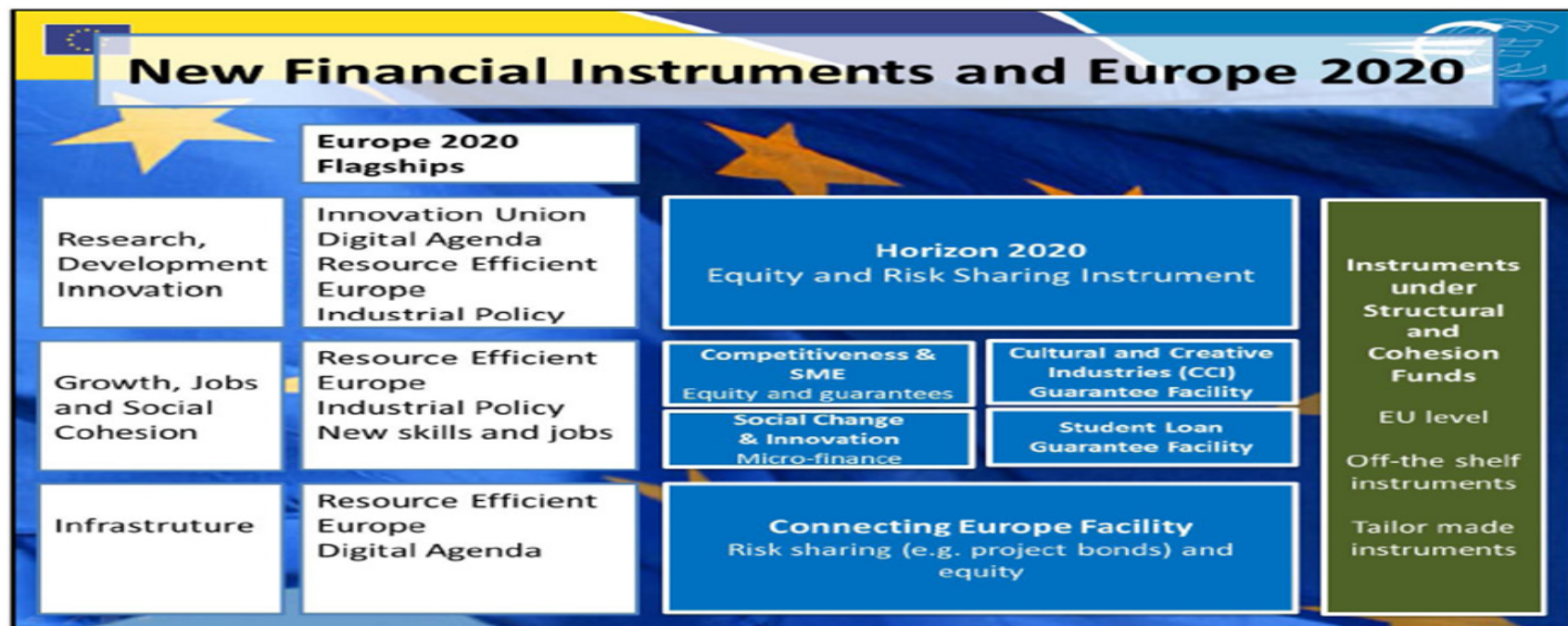

PANCRETAN COOPERATIVE BANK

Χρηματοδοτικά Εργαλεία => Μείωση κόστους και ρίσκου επενδύσεων

Η επιτυχημένη Μόχλευση Πόρων από τον Ιδιωτικό Τομέα απαιτεί

- χρηματοοικονομικά μέτρα (φορολογικές απαλλαγές και μειώσεις), χρηματοοικονομικά κίνητρα (κεφαλαιουχική συμμετοχή, δάνεια με προνομιακούς όρους, εγγυήσεις, επιδοτήσεις, ομόλογα έργων κ.α.),
- προσδιορισμό πεδίου επενδύσεων (εύρος, φυσικό αντικείμενο, επιπτώσεις), συμβατότητα με στόχους επιχειρησιακών προγραμμάτων (σχεδιασμός εστιασμένος στο αποτέλεσμα)
- αποτελεσματικές δομές διακυβέρνησης χρηματοδοτικού πλαισίου, προσέλκυση περισσότερων στρατηγικών επενδυτών,
- τυποποίηση διακηρύξεων / συμβάσεων θεσμικό πλαίσιο (ΣΔΙΤ, συμβάσεις παραχώρησης κ.α.), τεχνογνωσια και εμπειρία σε συμβάσεις παροχής ενεργειακών υπηρεσιών

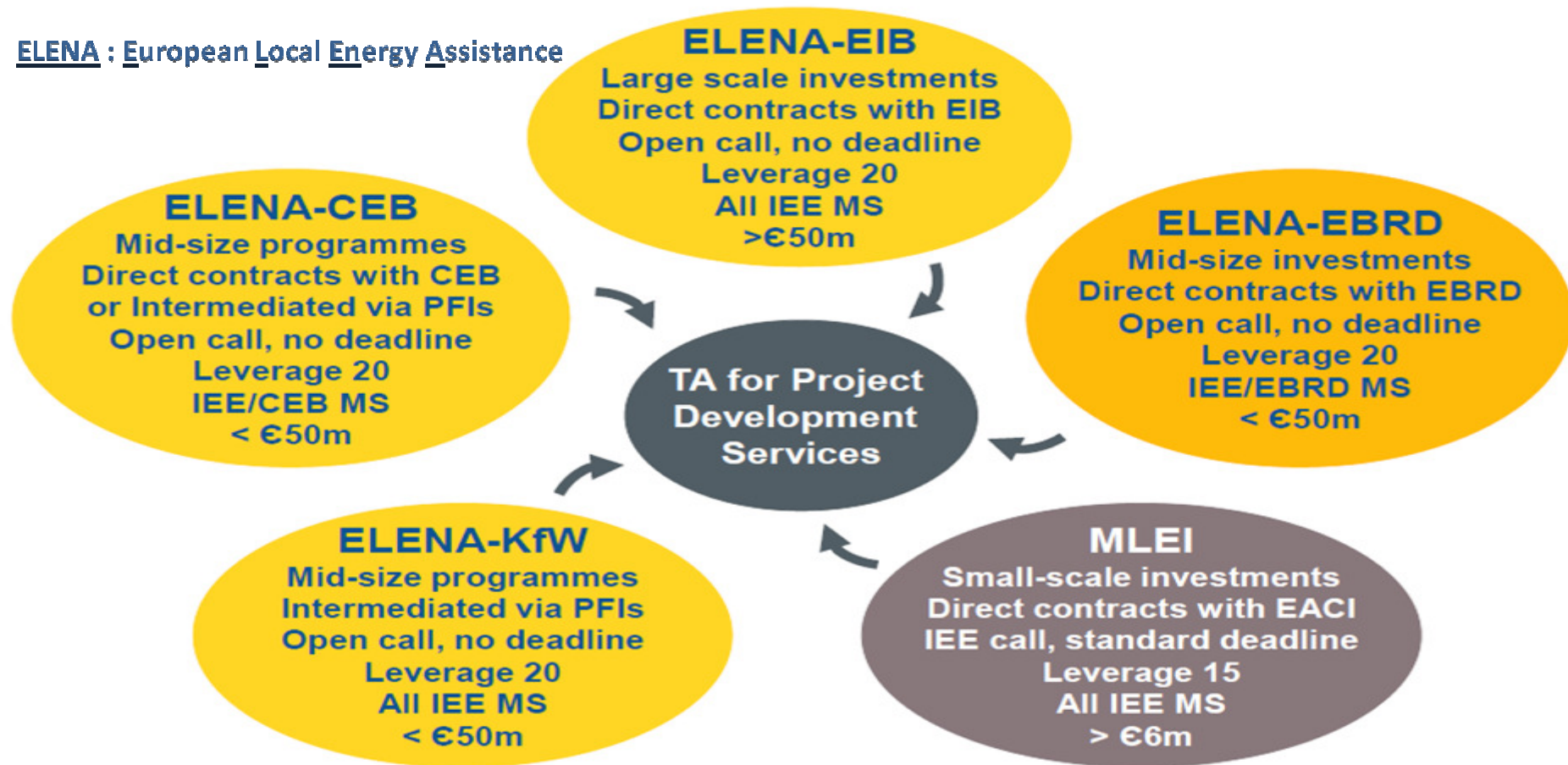
Source: DG ECFIN (2011), Financial instruments in the MFF 2014–2020, presentation at the 'Exploring the potential of new financial instruments for climate change' workshop, Brussels, 11.10.2011.

Internal Central and Joint management	Internal Shared management	External
CIP GIF High Growth and Innovative SME Facility	JEREMIE Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises	WBIF Western Balkans Investment Framework
CIP SMEG07 SME Guarantee Facility	JESSICA Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas	NIF Neighbourhood Investment Facility
RSFF Risk-Sharing Finance Facility	JASPERS Joint Assistance to Support Projects in European Regions	EU-A ITF EU-Africa Infrastructure Trust Fund
LGTT Loan Guarantee Instrument for Trans-European Network Transport Projects		ACP Investment Facility
Marguerite Fund The 2020 European Fund for Energy, Climate Change and Infrastructure		GEEREF Global Energy Efficiency and Renewable Energy Fund
EPMF European Progress Microfinance Facility		EFSE European Fund for Southeast Europe
TTP Technology Transfer Pilot Project		GGF Green for Growth Fund
JASMINE Joint Action to Support Microfinance Institutions in Europe		LAIF Latin America Investment Facility
ELENA European Local Energy Assistance		IFCA Investment Facility for Central Asia
EEEF European Energy Efficiency Fund		AIF Asia Investment Facility (New, end 2011)
		CIF Caribbean Investment Facility (New, 2012)
		IFP Investment Facility for the Pacific (New,2012)

Χρηματοδοτικά Εργαλεία – Τεχνική Βοήθεια

Μελέτες Αγοράς, Επιχειρησιακά Σχέδια, Μελέτες Εφαρμογής, Ενεργειακές Επιθεωρήσεις,
Προετοιμασία Διαδικασιών Προκήρυξης – Τεύχη Διαγωνισμών

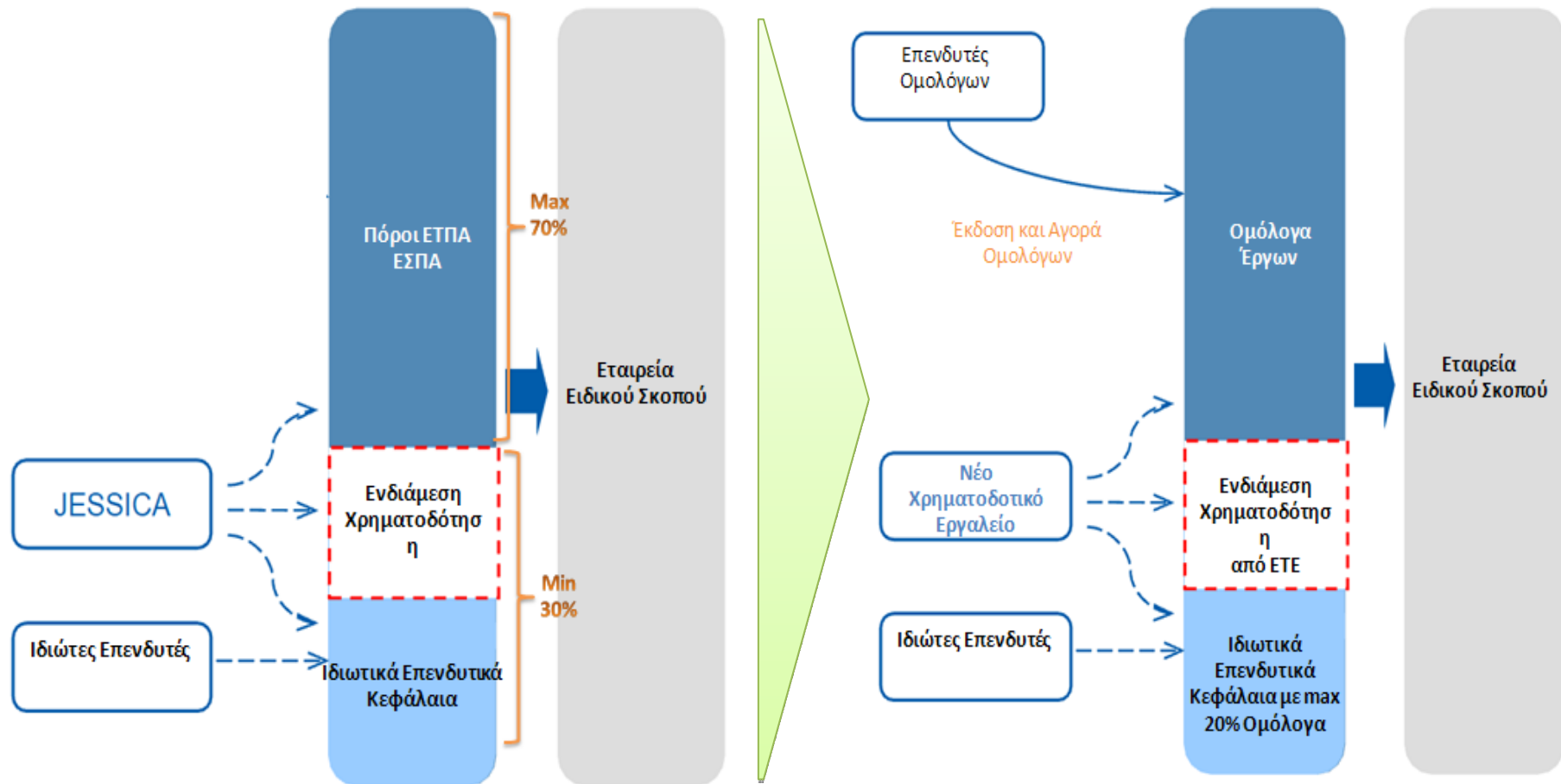
ELENA : **E**uropean **L**ocal **E**nergy **A**ssistance

MLEI /IEE : MOBILING LOCAL ENERGY INVESTMENTS, 2013 Call closes on 8th May 2013, € 65 million
<http://ec.europa.eu/energy/intelligent/>

EEE-F (European Energy Efficiency Fund) €265 m - 20M€ (grants) - Leverage 20
€125 m (EU) –€75 m (EIB) - € 60m (Cassa Depositi e Prestiti) – €5 m (Deutsche Bank)
Scope: 70% EE, 20% RES, 10% Clean urban transport

Δομές Χρηματοδοτικών Εργαλείων : JESSICA (ΕΣΠΑ) και Ομόλογα Έργων

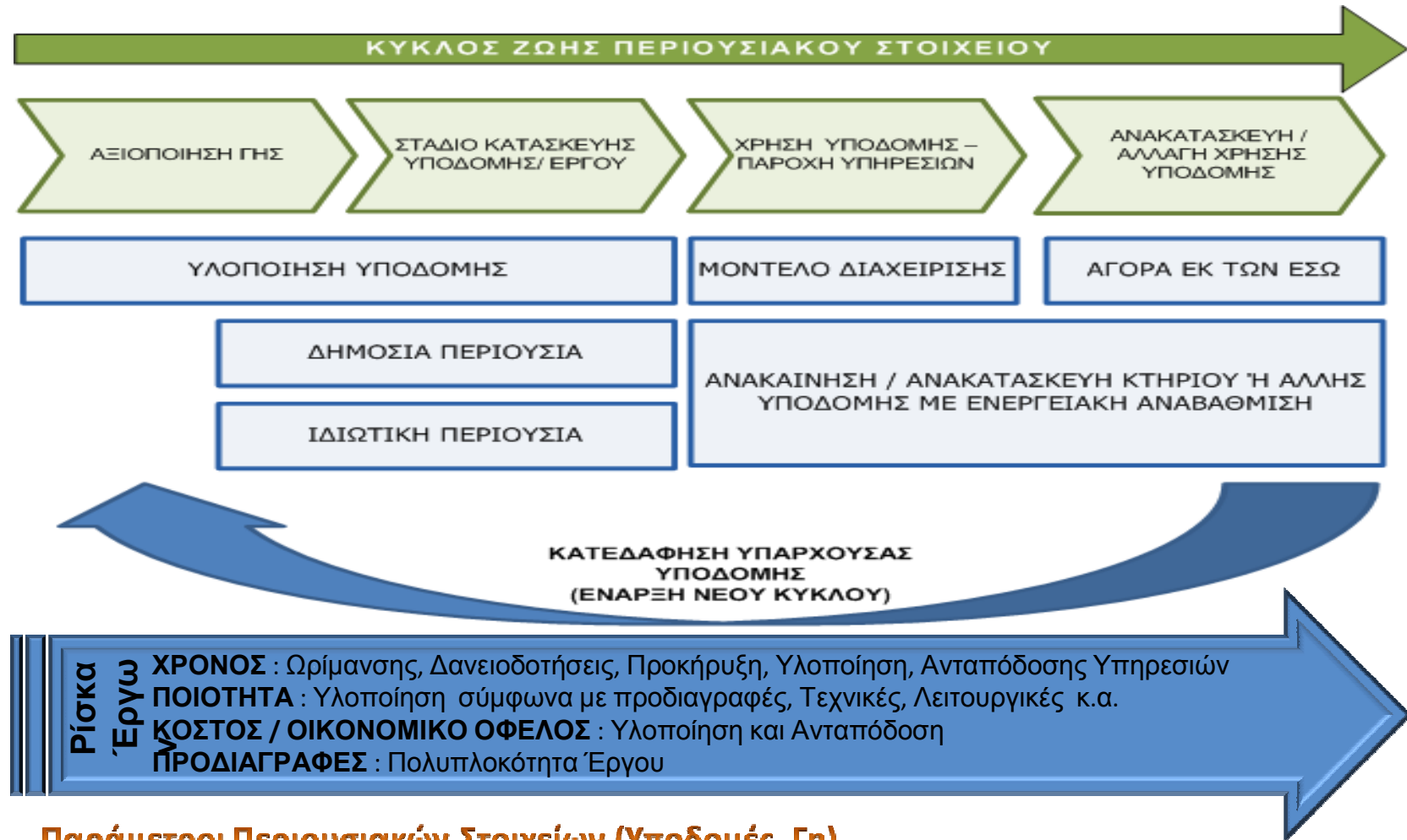

Διαφοροποιήσεις Χρηματοδοτικών Εργαλείων στην Ευρώπη 2020

- Κατανομή Ρίσκου : Pari Passu -> εμπροσθοβαρής κατανομή για την ΕΕ (95%)
- Τα Ομόλογα Έργων (με μηχανισμό εμπροσθοβαρούς κατανομής για την ΕΕ) έχουν ενδιαφέρον στην περίπτωση έργων υποδομών κυρίως της Πρωτοβουλίας Διασυνδέοντας την Ευρώπη
- Δυνατότητα Συνδιασμών Δανείων και Επιδοτήσεων (Δημιουργία Ευρωπαϊκής Πλατφόρμας Συνεργασίας και Ανάπτυξης)

Χρηματοδοτικά Εργαλεία και JESSICA

Κατάλληλα ΕΡΓΑ – Αξιοποίηση Περιουσιακών Στοιχείων στη Γεωγραφική Εμβέλεια του Δήμου

Παράμετροι Περιουσιακών Στοιχείων (Υποδομές, Γη)

- Εμπορευσιμότητα (Γεωγραφική θέση στο Δήμο, Κυριότητα – Ιδιοκτησιακό Καθεστώς ...)
- Τρέχουσα χρήση, Κατανάλωση/Αποδοτικότητα Ενέργειας, Υπηρεσίες και Δυνατότητες Αξιοποίησης (π.χ. Πάρκο αναψυχής, μουσείο)

Χρηματοδοτικά Εργαλεία και JESSICA Κατάλληλα Έργα ΕΕ και ΑΠΕ σε Δήμους

- Επιλέξιμα στον άξονα του Επιχειρησιακού Προγράμματος
- Μεσαίου ως Υψηλού Ρίσκου με Μακρά Περίοδο Ανταπόδοσης
- Εντάσσονται σε ΟΣΑΑ ή Σχέδια Δράσης για Αειφόρο Ενέργεια (διευρυμένου πεδίου)
- Πληρούν τις κανονιστικές απαιτήσεις (Κρατικές Ενισχύσεις, Τεχνικές Οδηγίες για Ενέργεια)
- Διασφαλίζουν με μετρήσιμο τρόπο το επίπεδο μείωσης εκπομπής αερίων θερμοκηπίου
 - Προάγουν την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη

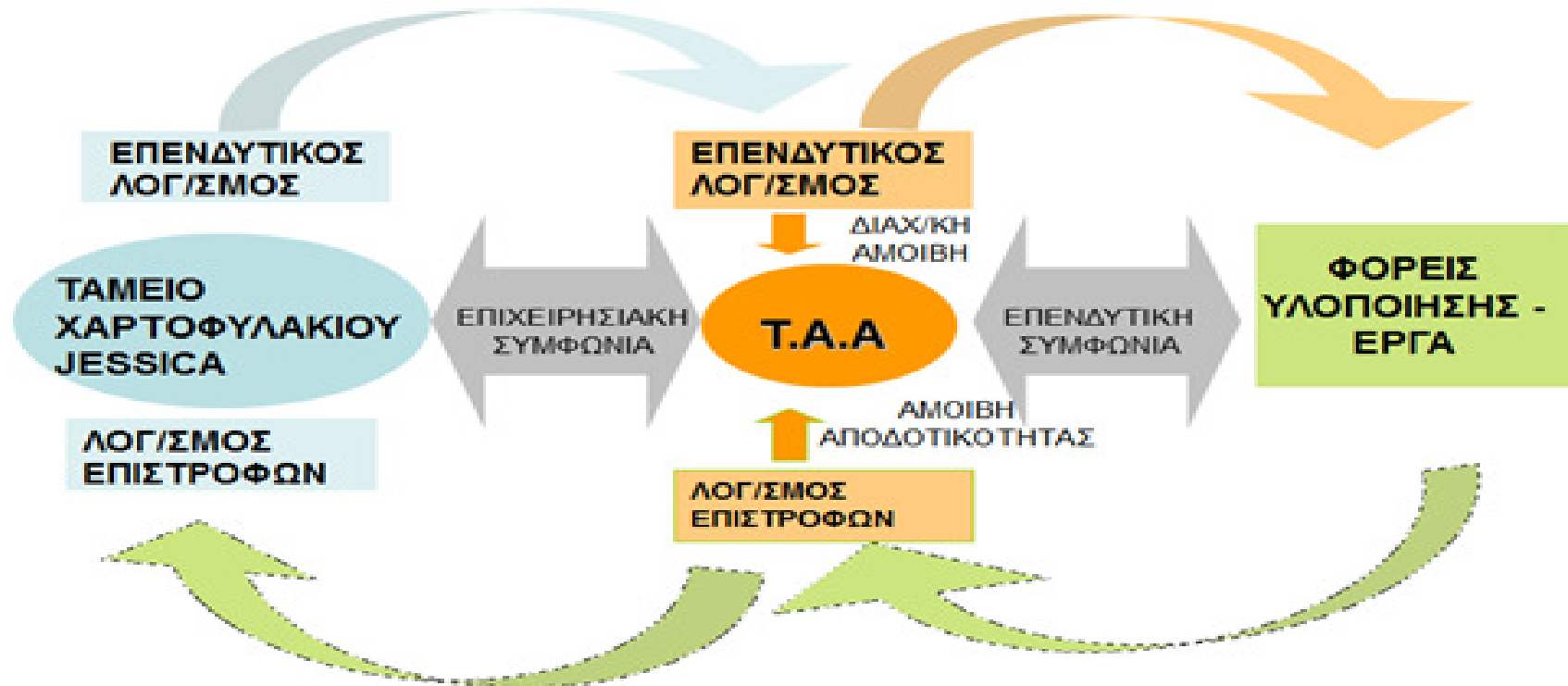
Smart Cities

Οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Πληροφορικής αποτελούν ΚΑΤΑΛΥΤΗ στην παρακολούθηση και μέτρηση της ενεργειακής αποδοτικότητας

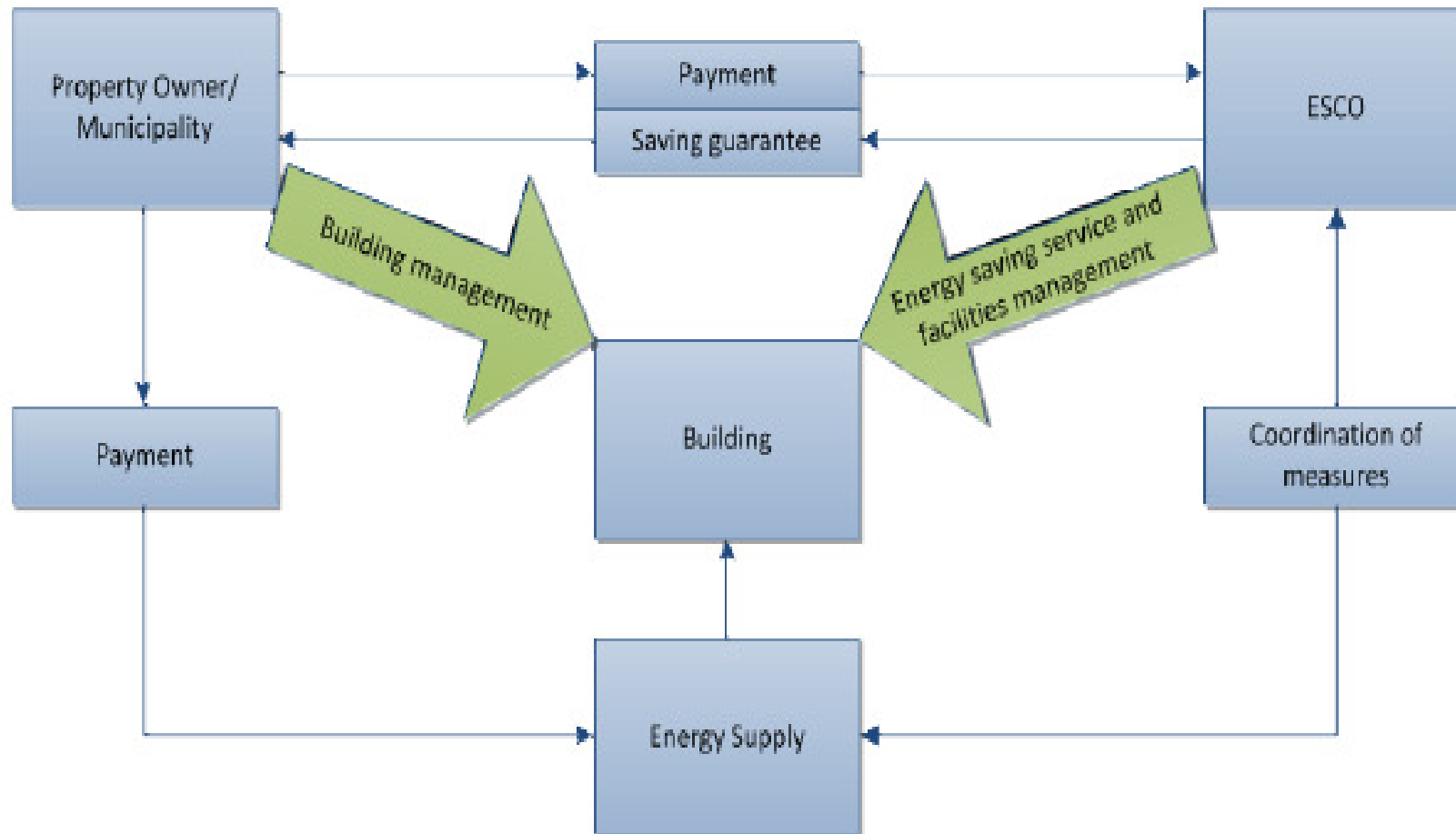
JESSICA - Ροές Κεφαλαίων

Ταμείο Χαρτοφυλακίου ↔ Ταμεία Αστ. Ανάπτ. ↔ Έργα

Τα έργα απαιτείται να εντάσσονται σε
Ολοκληρωμένο Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης
που περιλαμβάνει ένα σύστημα αλληλένδετων ενεργειών, που αποσκοπεί στην επίτευξη μακροχρόνιας βελτίωσης των οικονομικών, υλικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών συνθηκών σε κάποια πόλη ή σε κάποια περιοχή εντός μίας πόλης.

JESSICA - Ροές Κεφαλαίων Έργα Εξοικονόμησης / Συμπαράγωγής Ενέργειας

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ :

- Μηχανισμός Μέτρησης Αποδόσεων Παραγωγής – Εξοικονόμησης Ενέργειας
 - Πληρωμές βάσει ΕΕ με Παροχή Εγγυήσεων

JESSICA – Ενεργειακή Εξοικονόμηση - Παραδείγματα

ΤΑΜΕΙΑ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

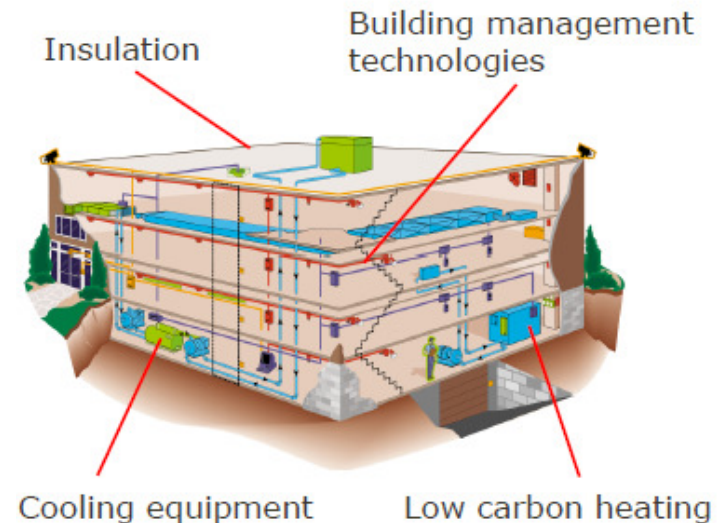
- Το Foresight Environment Fund εστιάζει στη διαχείριση αποβλήτων με τη μορφή κεφαλαιουχικής συμμετοχής σε έργα:
 - Παραγωγής ενέργειας μέσω αξιοποίησης αποβλήτων (waste to energy)
 - Εγκαταστάσεις ανακύκλωσης, επανάχρησης επανεπεξεργασίας αποβλήτων με υψηλή προστιθέμενη αξία
 - Το Amber Infrastructure εστιάζει στην ενεργειακή απόδοση (Amber Infrastructure) και θα χρηματοδοτήσει επενδύσεις (μέσω δανειακών προϊόντων) εκσυγχρονισμού κτιρίων και συστημάτων θέρμανσης χαμηλών εκπομπών CO₂ σε κτίρια τοπικής αυτοδιοίκησης, νοσοκομείων, πανεπιστημίων και άλλων δημόσιων κτιρίων
- Έχει αξιοποιηθεί πρωτοβουλία ELENA.

Το **GOTHENBURG WASTE TO ENERGY** είναι ένα σύστημα που αξιοποιεί την καύση απορριμάτων για παραγωγή ενέργειας και και ηλεκτρισμού. Αποτέλεσμα είναι η μείωση των εκπομπών CO₂ της πόλης λόγω κατανάλωσης ενέργειας κατά 25%

Το **BERLIN ENERGY SAVING PARTNERSHIP** αποτελεί μία συνεργασία μεταξύ της Πόλης του Βερολίνου και της Berlin Energy Agency για την ΕΕ σε κτήρια (1.300 κτήρια μέχρι σήμερα με 27,3% μείωση σε εκπομπή CO₂ έναντι της βάσης αναφοράς). Βασίζεται σε σχήμα ESCO, δεν έχει αρχικό κόστος επένδυσης και απαιτεί εγγυήσεις αποδοτικότητας βάσει μηχανισμού μέτρησης.

Toronto Atmospheric Fund εστιάζει στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στην πόλη του Τορόντο σε σχέση με το 1990 κατά -30% μέχρι το 2020 και -80% το 2050

Συμπεράσματα – Προτάσεις - Προκλήσεις

- Ωρίμανση Έργων με ορίζοντα κυρίως την επόμενη προγραμματική περίοδο : 2014-2020
- Συμμετοχή στο Σύμφωνο των Δημάρχων - Κατάρτηση Σχεδίων Δράσης Αειφόρου Ενέργειας
- Σχεδιασμός Ολοκληρωμένων Έργων (συνδιασμός ΕΕ και ΑΠΕ με λοιπές παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης) στη λογική των ολοκληρωμένων χωρικών παρεμβάσεων και οικονομιών κλίμακας
- Σχεδιασμός έργων ελκυστικών για χρηματοδότηση με διασφαλισμένα ανταποδοτικά αποτελέσματα (βάσει πλάνου ενεργειακών ελέγχων) λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ
- Αξιοποίηση Πόρων Τεχνικής Βοήθειας (ELENA, IEE - MLEI)
- Απόκτηση Τεχνογνωσίας - Τυποποίηση θεμάτων προκηρύξεων και συμβάσεων
- Εφαρμογή διεθνών προτύπων σε Ενεργειακούς Ελέγχους

**ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!**

ΘΕΟΔΩΡΑ ΖΑΧΑΡΙΑ

Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Περιφέρειας Αττικής

**Αναπληρώτρια Προϊσταμένη
Υπεύθυνη Χρηματοδοτικού Εργαλείου JESSICA
Περιφέρειας Αττικής**

τηλ. 2131501511, 6977390583
e-mail : THZACHAR@GMAIL.COM

